

a második s harmadik napon is csak alig valamit, s teljes 14 napon át sem éjjel, sem nappal egy percze sem szünt meg hallatni panaszos, siró szavát. (Aludni együtt szoktak volt: egymáshoz simulva mint két *inseparable*.) A folytonos, szakadatlan fájdalmas sirás s panasz, rám s családomra annyira hatott, hogy valójában keserű napokat éltünk át, a szegény elhagyott kis madár iránt érzett mély részvéttel szívünkben. Néhány hét multán azonban a kedves kis állat is beleszokott magányába, ma már ismét üde s oly vidám mint valaha volt. Igazán kedves lesz nekünk élete fogytáig.

nur bei Tag, sondern auch bei Nacht (denn sie waren gewöhnt nach Art der Wellensittiche, oder Inseperables knapp eins an das andere geschmiegt zu schlafen) zu klagen. Das fortwährende, mitleidsvolle Zwitschern und ununterbrochene Rufen hat auf mich und auf meine ganze Familie so eingewirkt, dass wir wirklich wegen des armen, verwaisten Thierchens traurige Tage verlebten. Nach Ablauf von einigen Wochen hat sich das liebe Thier an die Einsamkeit gewöhnt, ist frisch und gesund und bleibt unser aller Liebling bis zu seinem Ende.

KISEBB KÖZLÉSEK. — KLEINERE MITTHEILUNGEN.

Túzok — Otis tarda. Nem utolsó kérdés az: hogyan tartja a nagy tűzok röpülés közben a lábát? A kérdés eldöntése bizonyos befolyással lehet a tűzoknak a rendszerben való elhelyezésére. A kérdés lényege az, vajjon a tűzok röpülés közben *testhez húzza, vagy hátra nyújtja-e a lábát, mint pld. a gémelek szokták?* Alföldünk legjobb tűzok vadászai két táborra szakadtak e kérdésben; az egyik fél azt állította, hogy testhez húzza, a másik azt, hogy hátrafelé nyújtja. Éppen ezért igen sok helyen kértem, figyeljék meg a dolgot alaposan. KENÉZ ZOLTÁN türkevei nagybirtokos most e kérdésre vonatkozólag a következőt írja a M. O. K.-nak: «Tegnap — 1893 április 3-ikán — a Csodaballán véletlenül három tűzokra bukkantam, ötven lépésnyi távolságról volt alkalmam az első két felszállónál pontosan és biztosan megfigyelni, hogy a tűzok felszálláskor a nekiiramodás után lábával még néhány másodpercig a levegőben kalimpál *aztán szép lassan hátranyújtja lábait a fark mellé.*»

E megfigyelés a tűzokot közelébb hozná a gázlókhoz.

A füstí fecske — *Hirundo rustica* — vonulási sebességét, igaz, hogy csak megközelítőleg, így állapítottam meg: Csáklyón, Zemplén megyében, van egy gróf HADIK-BARKÓCZY-féle tiszti lakás, mely előtt a gyepes tért magas topolyafák szegik be körformában. A mult év — 1893 — szeptemberében, a mikor a csáklyói fecskék már eltűntek volt, estefelé újból mutatkoztak fecskék, melyek suhogva távoztak délnyugoti irány-

Trappe — Otis tarda. Eine interessante Frage ist es: *wie hält der Trappe während des Fluges die Füße? an den Leib gezogen, oder wie die Reiherarten nach hinten ausgestreckt?* Die Lösung kann einen gewissen Einfluss auf die Stellung des Trappen im System üben. Die besten Trappenjäger unserer Tiefebene theilten sich in zwei Lager; der eine Theil behauptete, der Trappe ziehe die Füße an den Leib, der andere Theil behauptete, der Vogel strecke dieselben nach hinten. Dies war die Ursache, dass ich vielfach die Bitte stellte, man möge die Sache gründlich beobachten. ZOLTAN von KENÉZ, Gutsbesitzer bei Turkeve, schreibt nun an die U. O. C. wie folgt: «Gestern — 3. April — 1893. stiess ich zufällig bei Csodaballa auf 3 Trappen: aus einer Entfernung von 50 Schritten hatte ich die Gelegenheit an zwei Trappen pünktlich und ganz sicher zu beobachten, dass der Trappe beim Aufstieg nach dem Anlauf einige Secunden lang die Füße in der Luft baumeln lässt, *dann aber langsam nach hinten dem Schwanze entsprechend ausgestreckt.*»

Diese Beobachtung würde die Trappen den Stelzvögeln näher bringen.

Der Zugflug der Rauchschnalbe — *Hirundo rustica* — wurde von mir, freilich nur annähernd, wie folgt bestimmt. In Csáklyó, Zempléner Comitát, steht eine Beamtenwohnung der gräfl. HADIK-BARKÓCZY'schen Herrschaft, vor welcher eine grosse, ovale Rasenfläche mit hohen Pappeln eingefasst ist. Im vergangenen September — 1893 — als die Schnalben von Csáklyó schon verschwunden waren, erschienen am Vorabende

ban. Minthogy ez a jelenség jó darabig tartott, lehetőleg pontosan figyeltem meg: hány másodpercze volt egy-egy fecskének szüksége, hogy a két kiszemelt topolyafa közötti tért végignyilalja? az átlag *hét* másodpercet adott. A két fa közötti távolságot mérőlánczczal vettem föl s pontosan 140 métert kaptam ki, a miből következik, hogy a füstí fecske egyik, valószínűleg vonulási sebessége $7 : 140 = 20$ méter másodpercenként.

H. O.

Numenius tenuirostris, Vieill. A vékonycsőrű Hujtó vagy Goizer. Ez a déli s éppen azért tájainkon igen ritka madár, a mult ősön — 1893 október 28-ikán — Kún-Félegyháza táján került meg s szerencsére PÁL KÁROLY vadkereskedő úr kezeibe jutott, ki gyűjteményem számára engedte át. A Királyhágon inneni országrészből ez az első és egyetlen hím példány, a mely *teljesen* tipikus úgy csőre alkotása, mint különösen a hasfél rajza alapján, mely a jellemző és szembezőkő szívalakú foltokat tünteti föl. Az eddig kimutatott példányok — I. FRIVALDSZKY «Aves Hungariae» — inkább kis N. arquatusok benyomását teszik. A BUDA ÁDÁM birtokában levő példány részletes leírását nem ismerjük.

H. O.

Csontmadár. Ampelis garrula L. Az elmúlt télen helylyel-közel seregesen mutatkozott; 1893 novemberben, 1894 januárban és április elején jelentette Szűts BÉLA Csákyóról és Tavarnáról. BUDA ÁDÁM közlése szerint az utolsókat Malomvizen márczius végén lőtte DANFORD ESQU.

M. O. K.

Hósármány. Plectrophanes nivalis. A lefolyt egészben enyhébb s hó nélkül szükölködő télen kisebb csapatokban Csákyó körül mutatkozott; bejelentette Szűts BÉLA 1894 január 26-ikáról. Jelezve volt Nógrád megyéből és a Fertő tájáról is.

M. O. K.

Társas fészkelés. DANFORD ESQU, az erdélyi rész délnyugoti zugában pár évvel ezelőtt egyazon fán a következő társaságot találta fészkelő félben: a fa derekában sajátvájású lyukban a középső tarka harkály — Picus medius — egy mel-

eines Tages wieder Schwalben, welche eilig in südwestlicher Richtung fortzogen. Da diese Erscheinung ziemlich lange währte, beobachtete ich möglichst pünktlich: wie viel Secunden eine Schwalbe benöthigte, um den Raum zwischen zwei bestimmten Pappeln zu durchmessen? und fand ich im Durchschnitte *sieben* Secunden. Die Entfernung der zwei Bäume von einander, vermittelt einer Messkette bestimmt, betrug 140 Meter, woraus folgt, dass eine, wahrscheinlich Zugflugart der Schwalbe $7 : 140 = 20$ Meter in der Secunde beträgt.

O. H.

Numenius tenuirostris, Vieill. Die dünn-schnäblige Brachschnepfe. Diese südliche und eben deswegen bei uns sehr seltene Form wurde am 28. Oktober 1893 in der Gegend von Kún-Félegyháza erlegt und gelangte zum Glück in die Hände des Wildprethändlers, Herrn KARL PÁL, der den Vogel mir überliess. Aus dem Landesgebiete diesseits des Königssteiges ist dies das erste und einzige männliche Exemplar, welches vollkommen typisch ist, sowohl was die Schnabelbildung, als auch ganz besonders die Zeichnung der Unterseite anbelangt, welche letztere die so charakteristischen und auffallenden Herzflecken aufweist. Die bis jetzt bekannten Exemplare — v. FRIVALDSZKY «Aves Hungariae» — machen mehr den Eindruck kleiner N. arquatus. Das Exemplar von A. v. BUDA kenne ich nicht.

O. H.

Seidenschwanz. Ampelis garrula L. Im abgelaufenen Winter erschien der Vogel stellenweise in Schaaren; BÉLA von Szűts meldete die Ankunft im November 1893, dann im Jänner und April 1894 bei Csákyó und Tavarna. Nach A. von BUDA wurden die letzten Ende März bei Malomviz durch DANFORD ESQU. erlegt.

U. O. C.

Schneespornammer. Plectrophanes nivalis. Erschien im verflossenen, im Ganzen milderen und schneelosen Winter in kleineren Gesellschaften bei Csákyó. Angemeldet durch B. von Szűts am 26. Jänner 1894; wurde auch aus Neograd und vom Fertő signalisiert.

U. O. C.

Brutgesellschaft. Im südwestlichen Winkel des siebenbürgischen Landestheiles fand vor einigen Jahren DANFORD ESQU. folgende Gesellschaft auf, eigentlich in ein und demselben Baume brütend: im Stamme in selbst gehöhltem Loch